

ქეთი შენგელია

PhD, ასისტენტ-პროფესორი
მართვისა და კომუნიკაციის საერთაშორისო სასწავლო უნივერსიტეტი
„ალტერბრიჯი“

Covid-19 მედიის დღის წესრიგში და იმუნიზაციის პროცესი

Abstract

Covid-19 has affected the news, journalism, and the media system, among other domains. Scientists have already discovered a solution against covid-19, which is vaccination. However, a large part of the population does not trust vaccines. The number of people against immunization today is alarming, as well as different interpretations of covid-19 by different TV channels.

The aim of the research in this article is to determine the process related to the immunization process in the society based on the TV coverage of Covid-19.

Key words: *To cover epid-situation, immunization, hope, Rustavi 2, Covid 19.*

აბსტრაქტი

კოვიდ 19-მა გავლენა იქონია ახალ ამბებზე, ჟურნალისტიკაზე, მედია სისტემებზე და ასევე, სხვა სფეროებზე. მეცნიერებმა უკვე შექმნეს კოვიდ-19-ის საწინააღმდეგო ვაქცინა, თუმცა, მოსახლეობის დიდი ნაწილი არ ენდობა ვაქცინას. იმ ადამიანების რაოდენობა, რომელიც არ ენდობა იმუნიზაციის პროცესს საკმაოდ საგანგაშოა, ასევე, კოვიდ-19-ის განსხვავებული ინტერპრეტაციები სხვადასხვა სატელევიზო არხებზე განსხვავებულია.

კვლევის მიზანია, რომ გამოავლინოს იმუნიზაციასთან დაკავშირებული პროცესის მახასიათებლები, რომელიც კოვიდ-19-ის მედიაში გაშუქებას უკავშირდება.

საკვანძო სიტყვები: *ეპიდვითარების გაშუქება, იმუნიზაცია, იმედი, რუსთავი 2, covid-19.*

შესავალი

Covid-19 მსოფლიო ჯანდაცვისთვის გლობალური გამოწვევა და საფრთხეა. წინასწარი კვლევებით ის ღრმა ნაიარევს დატოვებს სოციალური, ეკონომიკური და პოლიტიკური კრიზისების სახით. პანდემიასთან გამკლავება მოითხოვს საზოგადოების ძალისხმევას, ჩაერთონ საყოველთაო ვაქცინაციის პროცესში, ატარონ პირბადე, თავი აარიდონ მასობრივ

შეკრებებს, მოგზაურობას და ა.შ. არსებულ ვითარებაში თავისი წილი პასუხისმგებლობა აკისრია მედიას, ჯანდაცვის სექტორს და სახელმწიფო მოხელეებს.

Covid-19-მა რადიკალურად შეცვალა მედიის დღის წესრიგი. მსოფლიოში და მათ შორის საქართველოში 2020-2021 წლებში ჩატარებულმა კვლევებმა ცხადჰყო, რომ მაყურებელი ახლა უფრო მეტ დროს ატარებს ტელეეკრანთან, ვიდრე ადრე (Perez, 2020). ამას დიდწილად განაპირობებს მსოფლიო იზოლაცია და შეზღუდული სოციალური ურთიერთობები. ამერიკული კვლევითი ორგანიზაციის - „ნილსენის“ მონაცემებზე დაყრდნობით შეგვიძლია ვთქვათ, რომ აშშ-ში პანდემიით გამოწვეული კრიზისის პერიოდში საერთო ტელეყურება 60%-ით გაიზარდა (Perez, 2020). საქართველოს პირველი არხის მიერ 2020 წლის ტელეაუდიტორიის კვლევის თანახმად, ტელემაყურებელთა პროპორცია მოსახლეობაში შემდეგნაირად გამოიყურება: სატელეფონო კვლევით გამოკითხული 2,507,640 მოსახლეობიდან 73,3% არის ყოველდღიური მაყურებელი, 15,4% - არამაყურებელი, 8,4% ყოველკვირეული მაყურებელია, ხოლო 2,6% - ყოველთვიური. კვლევის თანახმად, მოსახლეობის 53% ნდობას უცხადებს ტელეკომპანია „იმედს“, „რუსთავი 2“-ს 30,8%. ქვეყანაში მიმდინარე მოვლენების, სიახლეების შესახებ ძირითად წყაროს 68,4%-ით წარმოადგენს ტელევიზია, ტელეყურების რეგულარული დროითი ზონა უმაღლეს ნიშნულზეა 21:00 – 22:00 საათზე 64,9% მაჩვენებლით (საქართველოს პირველი არხი, 2020).

„საქართველოს სტრატეგიის და განვითარების ცენტრის“ მიერ 2020 წელს მომზადებულ კვლევაში აღნიშნულია, რომ მკაცრმა იზოლაციამ განაპირობა მედიის, მათ შორის ინტერნეტმედიის მოხმარების ზრდა. კვლევაში ნათქვამია, რომ ინტერნეტის მოხმარების პიკური დრო საღამოს 5 საათიდან 11 საათამდე იყო, ახლა კი ეს დრო დილის 8-დან საღამოს 11 საათამდეა გაზრდილი. ეს გლობალური მაჩვენებელია, დრო, როცა ონლაინ არ ვართ, არის მაშინ, როცა გვძინავს (სართანია, 2020).

NDI-ის დაკვეთით CRRC საქართველოს მიერ 2021 წლის თებერვალში ჩატარდა სატელეფონო გამოკითხვა საზოგადოების განწყობის შესასწავლად, რომლის მიხედვითაც ირკვევა, რომ მოსახლეობა კორონავირუსის აცრის მიმართ სკეპტიკურად არის განწყობილი. მთავრობის ვაქცინაციის გეგმას ეფექტურად მოსახლეობის ნახევარზე ნაკლები - 42% აფასებს. 35% ამბობს, რომ შესაძლებლობის შემთხვევაში აიცრებოდა, 53% კი აცხადებს, რომ არ აიცრებოდა. ისინი, ვინც ამბობენ, რომ აცრას არ გაიკეთებენ, მიზეზად ასახელებენ ვაქცინის ხარისხის მიმართ უნდობლობას (48%) და რწმენას, რომ პანდემიის გადალახვას ვაქცინაციის გარეშე შეძლებენ (20%). მოქალაქეები Covid-19-ის შესახებ ინფორმაციას უმეტესად ტელევიზიიდან (69%), ან ინტერნეტით (35%) იღებენ. ინფორმაციის სანდოობის მხრივ - სამედიცინო სფეროს მუშაკებსა (74%) და დაავადებათა კონტროლის ეროვნულ ცენტრს (68%) გამოარჩევენ (NDI, 2021).

დღესდღეობით იმუნიზაციის ტემპი ქვეყანაში მკვეთრად შემცირებულია, რაც მედიკოსთა შეშფოთებას იწვევს. სპეციალისტების თქმით, აცრასთან დაკავშირებით მოსახლეობას მეტი ინფორმაცია სჭირდება, განსაკუთრებით - რეგიონებში. ვაქცინაციის პროცესის ხელშესაწყობად წინასწარი რეგისტრაციის გარეშე ვაქცინაცია შესაძლებელია მუნიციპალიტეტების სოფლებში განთავსებულ მოძრავ პუნქტებში, ასევე ამბულატორიებსა და სამედიცინო დაწესებულებებში. ამ მოცემულობით, ფაქტობრივად, გაჩერებულია ქვეყნის ყველა დიდი ვაქცინაციის ცენტრი - ინფექციური საავადმყოფო, იაშვილის კლინიკა, ბოჭორიშვილის სამედიცინო ცენტრი. ქვეყანაში ვაქცინა არის, თუმცა მსურველი - არა.

იმუნიზაციის დაწყებიდან შვიდი თვე გადის და ამ ეტაპისთვის სახელმწიფომ მოსახლეობის მხოლოდ 25% აცრა სრულად. არსებული რეალობის ფონზე, როცა ტელეყურება საგრძნობლად გაზრდილია, ხოლო მეხუთე ტალღის საშიშროება - კარსმომდგარი, საინტერესოა დადგინდეს, თუ რა ინტენსივობით, დროის რომელ მონაკვეთში და რა კონტექსტით აშუქებდა ტელევიზია Covid-19-ის შესახებ ინფორმაციას ბოლო კვარტლის მონაცემებზე დაყრდნობით.

კვლევის მეთოდოლოგია

მოცემულ სტატიაში განსახილველ საკითხს წარმოადგენს საინფორმაციო ბადეში კორონავირუსთან დაკავშირებული სიახლის, ამბის გაშუქების კონტენტანალიზი. კვლევა განხორციელდა რაოდენობრივი კვლევის მეთოდის გამოყენებით. წინასწარ დაშვებას წარმოადგენს ცდომილება, რომელიც ეფუძნება ინტერნეტსივრცეში საინფორმაციო გამოშვების არგანთავსების გამო კონკრეტულ საეთერო გადაცემაზე წვდომის არქონას. კვლევა ჩატარდა სამაუწყებლო არხების - „იმედისა“ და „რუსთავი 2“-ის ღამის საეთერო საინფორმაციო გადაცემებზე „ქრონიკასა“ (20:00) და „კურიერზე“ (21:00) დაყრდნობით. თითოეული საკვლევი გადაცემა გაანალიზებულია საერთო მიდგომითა და მეთოდით, რაც გულისხმობს იმას, რომ შერჩეული საკვლევი მეთოდი - რაოდენობრივი კონტენტანალიზი სისტემატიზებულია. ასევე, ის ობიექტურია - კვლევის მიგნებები არ ასახავს ავტორის პირად შეხედულებებს, ანალიზი იმავე შედეგებს აჩვენებს მაშინაც, თუკი აღნიშნულ კვლევას სხვა მკვლევარი ჩაატარებს. თავად რაოდენობრივი კვლევა გულისხმობს საკვლევ ტექსტში/სატელევიზიო გადაცემაში საკვლევი შეტყობინების ზუსტ რეპრეზენტაციას. კვლევითი მიდგომა არის დედუქციური; კვლევისთვის შესწავლილია ინტერნეტსივრცეში არსებული ოთხი თვის - მაისის, ივნისის, ივლისისა და აგვისტოს საინფორმაციო გადაცემების არქივი. ჩვენი მიზანია: დავადგინოთ, თუ რა სიხშირით და როგორი თანრიგით აშუქებს აღნიშნული ორი სატელევიზიო გადაცემა covid-19-ის შესახებ ინფორმაციას საკუთარ საეთერო ბადეში, ხოლო შემდგომ, თვალსაჩინო დიაგრამების აგებითა და მათზე დაყრდნობით, განვახორციელოთ მოპოვებული ინფორმაციის სანდო განზოგადება.

კვლევის აღწერითი ნაწილი

„რუსთავი 2“ - მაისი: მაისში ღამის კურიერში აქტუალურია ქალთა და მცირეწლოვანთა გაუპატიურების საკითხები; პოლიტიკური პარტიის „ერთობა, რაობა, იმედი“ დაფუძნება; მაისში პირველმა ჩინურმა ვაქცინამ - სინოფარმმა მიიღო ავტორიზაცია; 5 მაისს დაფიქსირდა 2021 წელს დაინფიცირებულთა პირველი პიკური მაჩვენებელი; ევროკავშირი ნიკა მელიას გირაოს იხდის; ნინოწმინდის პანსიონატის საკითხი; გეგმები ტურისტული სეზონისთვის - მწვანე პასპორტები; მინერალური წყლების მწარმოებელთა და დისტრიბუტორთა გაფიცვები; ნამახვანჭესის აქციები; 27 მაისს საქართველოში ინდური შტამი დაფიქსირდა; იხსნება საქართველოს საჰაერო და სახმელეთო საზღვრები; გიორგი გახარია პოლიტიკურ ასპარეზზე გამოდის.

მაისში Covid-19-ის შესახებ ინფორმაცია ღამის „კურიერის“ ეთერში პირველ ნომრად გაშუქდა 6-ჯერ, მეორე ნომრად 4-ჯერ, მესამე ნომრად 6-ჯერ, მეოთხე ნომრად 7-ჯერ, მეხუთე ნომრად 2-ჯერ, მეექვსე ნომრად 3-ჯერ, Covid-19-ის შესახებ ინფორმაცია საერთოდ არ მოხვედრილა საეთერო ბადეში ერთხელ, ცდომილება - 1.

„რუსთავი 2“ - ივნისი: 1 ივნისს საქართველოში დადასტურდა კოვიდის სამხრეთ აფრიკული შტამი, ჯანმომ ავტორიზაცია სინოვაკის ვაქცინასაც მიანიჭა; ნინოწმინდის პანსიონატის საქმე;

7 ივნისს სამ ჩვილ ბავშვში დაფიქსირდა Covid-19; ლაშა შავდათუაშვილი ოლიმპიური ოქროს მედალოსანია; ნაციონალური მოძრაობა შედის პარლამენტში, თუმცა შარლ მიშელის დოკუმენტს ხელს არ აწერს; სასულიერო პირები ვაქცინაციის წინააღმდეგ - ბლუთუზის საკითხი; მესამე ტალღა დასრულებულია, გვიახლოვდება მეოთხე ტალღა; ივნისში დაფიქსირდა ორჯერადად აცრილებში ინფიცირება; გახარია-სააკაშვილის შეხვედრა აშშ-ში; ქალთა კვოტირების წესის ცვლილება პარლამენტში; იმუნიზაციის პროცესში ხარვეზებია; არასრულწლოვანთა გაუპატიურების საკითხი; ქვეყნის მზარდი ეკონომიკური მაჩვენებელი. ივნისში Covid-19-ის შესახებ ინფორმაცია ღამის კურიერის ეთერში პირველ ნომრად გაშუქდა 2-ჯერ, მეორე ნომრად 7-ჯერ, მესამე ნომრად 5-ჯერ, მეოთხე ნომრად 7-ჯერ, მეხუთე ნომრად 3-ჯერ, მეექვსე ნომრად 2-ჯერ, მერვე ნომრად ერთხელ. Covid-19-ის შესახებ ინფორმაცია საერთოდ არ მოხვედრილა საეთერო ბადეში ერთხელ, ცდომილება - 2.

„რუსთავი 2“ - ივლისი: ივლისში აქტუალური საკითხები იყო თბილისის პრაიდი - მასთან დაკავშირებული ტრაგედიები და მოძალადეების დაკავება; შერეული ვაქცინაციით იმუნიზაცია; შვილებზე სექსუალური ძალადობა; ევროკავშირის წარმომადგენლების ვიზიტი საქართველოში; ზაზა გახელაძე ოჯახს დაუბრუნდა; 16 ივლისს პირველად კოვიდს ჩვილი ემსხვერპლა; შარლ მიშელის ანულირებული ხელშეკრულება და მესამე ვიზიტი საქართველოში; საველე ჰოსპიტლის გახსნა; 31 ივლისს ავსტრალიის დაკარგული მოქალაქე გარდაცვლილი იპოვეს.

ივლისში Covid-19-ის შესახებ ინფორმაცია ღამის კურიერის ეთერში პირველ ნომრად გაშუქდა 5-ჯერ, მეორე ნომრად 4-ჯერ, მესამე ნომრად 5-ჯერ, მეოთხე ნომრად 6-ჯერ, მეხუთე ნომრად 2-ჯერ, Covid-19-ის შესახებ ინფორმაცია საერთოდ არ თქმულა 2-ჯერ, ცდომილება- 4.

„რუსთავი 2“ - აგვისტო: აგვისტო საყურადღებოა ფაქტობრივად ყოველდღიური რეკორდული სტატისტიკური მაჩვენებლებით როგორც ინფიცირების, ასევე გარდაცვალების კუთხით; 3000-ზე მეტი გაუქმებული ჯავშანი კოვიდვაქცინაზე; მორიგი კოვიდშეზღუდვები - ჯანდაცვის სისტემა უკიდურესი ზომებისთვის მზად არის; 20 აგვისტოს პირველი პაციენტი მიიღეს საველე ჰოსპიტალში; ყალბი კოვიდ პასპორტები; პანდემია და არჩევნები - არჩევნების თარიღი არ გადაიწვეს.

აგვისტოში covid-19-ის შესახებ საკითხები საეთერო ბადეში პირველ ნომრად გაშუქდა 19-ჯერ, რიგით მეორე ნომრად 5-ჯერ, მესამე ნომრად 6-ჯერ, მეოთხე ნომრად - ერთხელ.

„იმედი“ - მაისი: „ქრონიკაში“ მეტად აქტუალური საკითხებია მმართველი გუნდის საპარლამენტო დელეგაციის ვიზიტები გერმანიასა და ესპანეთში; სტრატეგიული თანამშრომლობები სხვადასხვა ქვეყნის წარმომადგენლებთან; სააკაშვილის გუნდის უარი მიშელის დოკუმენტს და ოპოზიციის პოლიტიკური „ჭირვეულობა“; მმართველი გუნდის დეპუტატების საჯარო აცრა და მაგალითი მოსახლეობას; ბიძინა ივანიშვილის მიერ გაწეული ქველმოქმედებები.

მაისში „ქრონიკაში“ კოვიდის შესახებ ინფორმაცია საინფორმაციო ბადეში პირველ ნომრად განთავსდა 4-ჯერ, მესამე ნომრად 4-ჯერ, მეოთხე ნომრად 2-ჯერ, მეხუთე ნომრად 6-ჯერ, მეექვსე ნომრად 2-ჯერ, მეშვიდე ნომრად 3-ჯერ, მერვე ნომრად 2-ჯერ, მეათე ნომრად 2-ჯერ. საეთერო ბადეში covid-19-ის შესახებ ინფორმაცია საერთოდ არ თქმულა 4-ჯერ, ცდომილება - 2.

„იმედი“ - ივნისი: მმართველი გუნდის ვიზიტი თურქეთში; ნინოწმინდის პანსიონატის საქმე; გახარიას პარტიის საკითხი და კავშირი სააკაშვილთან; ლარის გამყარების ტენდენციები;

საქართველო არჩეულია გაეროს ტურიზმის ორგანიზაციის აღმასრულებელი საბჭოს წევრად; ქვეყანა ტურისტების მისაღებად მზადაა - ტურისტები თავს დაცულად გრძნობენ, სასტუმროებს რეკორდული რაოდენობის ჯავშნები აქვთ; საქართველო, როგორც ფასილიტატორი ქვეყანა სომხეთ-აზერბაიჯანს შორის; უზენაესი საბჭოს მოსამართლეების საკითხი; ცვლილებები საარჩევნო კოდექსში; პრაიდი და დაზარალებული ჟურნალისტები. ივნისში covid-19-ის შესახებ ინფორმაცია პირველ ნომრად გაჟღერდა 2-ჯერ, მეოთხე ნომრად - ერთხელ, მეხუთე ნომრად - ერთხელ, მეექვსე ნომრად 2-ჯერ, მეშვიდე ნომრად 3-ჯერ, მეცხრე ნომრად 5-ჯერ, მეათე ნომრად 4-ჯერ. Covid-19-ის შესახებ ინფორმაცია არ გაჟღერებულა 6-ჯერ, ცდომილება - 3.

„იმედი“ - ივლისი: აქტუალურია მასობრივი იმუნიზაციის დაწყების და ახალშობილებში დელტა შტამის გავრცელების საკითხი; კიბერშეტევები ვაქცინაციის სარეგისტრაციო პორტალზე და სახელმწიფოს მუშაობა აღნიშნულის აღმოსაფხვრელად; შეტევა საპატრიარქოზე და მეუფეთა განცხადებები; ეპიდვითარება საქართველოში მსოფლიოში არსებული ვითარების მიმოხილვის ფონზე; მეოთხე ტალღის მოლოდინი. ივლისში covid-19-ის შესახებ ინფორმაცია „ქრონიკის“ ეთერში პირველ ნომრად გაჟღერდა 7-ჯერ, მეორე ნომრად 2-ჯერ, მესამე ნომრად - ერთხელ, მეოთხე ნომრად - ერთხელ, მეხუთე ნომრად 3-ჯერ, მეექვსე ნომრად 2-ჯერ, მეშვიდე ნომრად 3-ჯერ, მერვე ნომრად 3-ჯერ, მეცხრე ნომრად - ერთხელ, მეათე ნომრად - ერთხელ. Covid-19-ის შესახებ ინფორმაცია არ გაჟღერებულა 5-ჯერ, ცდომილება - 2.

„იმედი“ - აგვისტო: შარლ მიშელის ანულირებული დოკუმენტი; ტურისტები საქართველოში; ოპოზიცია - მიხეილ სააკაშვილის მიერ ინტერნეტსივრცეში გამოქვეყნებული სტატუსი, რომელიც მან მალევე წაშალა; მზადება არჩევნებისთვის; წინასაარჩევნო სოციოლოგიური გამოკითხვები. აგვისტოში covid-19-ის შესახებ ინფორმაცია „ქრონიკის“ ეთერში პირველ ნომრად გადმოიცა 9-ჯერ, მესამე ნომრად 3-ჯერ, მეოთხე ნომრად 2-ჯერ, მეექვსე ნომრად 3-ჯერ, მეშვიდე ნომრად 3-ჯერ, მერვე ნომრად 2-ჯერ, მეცხრე ნომრად 2-ჯერ, მეათე ნომრად 2-ჯერ. Covid-19-ის შესახებ ინფორმაცია არ გაჟღერებულა ერთხელ, ცდომილება - 4.

კვლევის შედეგები

კვლევისთვის ჯამურად შესწავლილ იქნა „ქრონიკისა“ და „კურიერის“ 123 საეთერო გადაცემა, ცდომილება - 18.

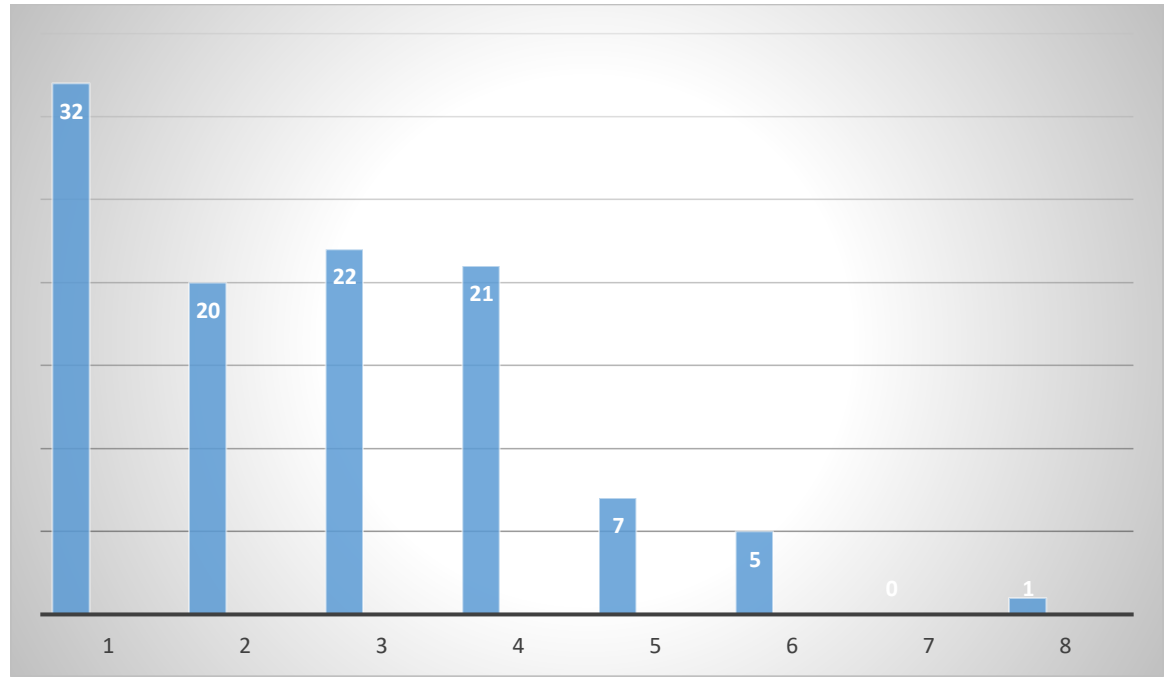
კვლევის შედეგად დადგინდა, რომ ახალმა რეალობამ მედია პროფესიული სტანდარტების დაცვის თვალსაზრისით, არაერთი გამოწვევის წინაშე დააყენა. ჟურნალისტები მედიცინაზე, როგორც მეცნიერებაზე მუშაობას გამოუცდელნი შეხვდნენ, რასაც ადასტურებს სხვადასხვა კონტექსტში, განსხვავებული ინტერპრეტაციით გაშუქებული ინფორმაცია covid-19-ის შესახებ;

მიღებულ მონაცემებზე დაყრდნობით გამოვლინდა აგრეთვე შემდეგი პრობლემა - ინსტიტუტებისა და ადამიანების სიმბოლიზება და ჰეროიზაცია. დაავადებათა კონტროლისა და პრევენციის ცენტრის მეცნიერების - ამირან გამყრელიძის, პაატა იმნაძისა და თენგიზ ცერცვაძის მიერ გაწეულ სამუშაოებთან დაკავშირებით ბრიტანულმა მაუწყებელმა BBC-მ 2020 წლის 6 ივლისს გამოაქვეყნა სტატია სახელწოდებით „როგორ დაეხმარა „სამი მუშკეტერი“

საქართველოს ვირუსის წინააღმდეგ ბრძოლაში“ (Rhayan, 2020). საზოგადოებრივი ჯანდაცვის კამპანიას კიდევ რამდენიმე გამორჩეული სახე ჰყავს: მარინა ეზუგბაია, ზიდინა კულუმბეგოვი, ლევან რატიანი, ეკატერინე ტიკარაძე. მიუხედავად იმისა, რომ აღნიშნული პერსონები (ჩამოთვლილიდან ერთი მაინც) ფაქტობრივად ყოველდღიურად გვაწვდიან ინფორმაციას ქვეყანაში და მსოფლიოში არსებულ ეპიდეითარებასთან დაკავშირებით, გასცემენ რეკომენდაციებს, ან შეზღუდვებს საჭიროებისამებრ, რთული აღმოჩნდა საზოგადოების უმრავლესი ნაწილის ცნობიერების ამაღლება და მათი დარწმუნება ჩაერთონ იმუნიზაციის პროცესში. აქვე უნდა აღინიშნოს საყოველთაოდ ცნობილი ფაქტი ანტივაქსერული მოძრაობის შესახებ, რომელსაც დიდწილად საეკლესიო პირები უჭერენ მხარს. აღნიშნული ხელს უწყობს უკუკავშირს მედიასა და საზოგადოებრივ განწყობებს შორის.

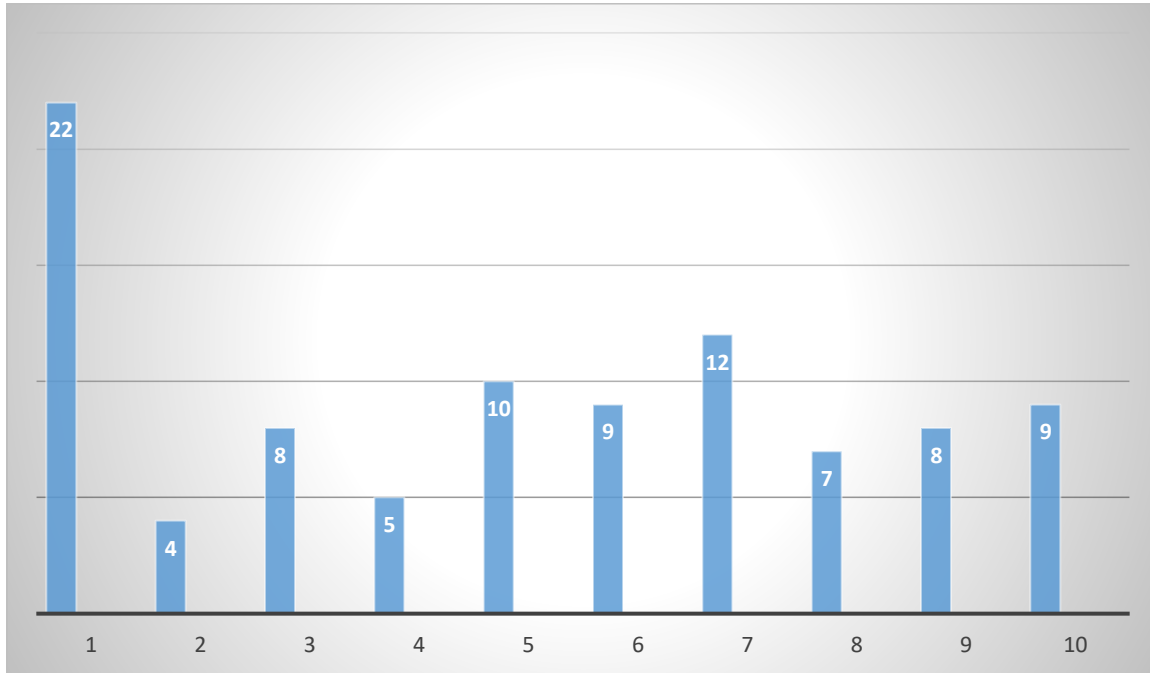
საინტერესოა, ასევე, ის ფაქტი, რომ დილემას წარმოადგენს covid-19-ის გაშუქების ფორმა: შეცდომაა ეპიდემიოლოგიური მდგომარეობის სენსაციური და განმეორებითი გაშუქება, მუდმივი საუბრები ერთსა და იმავე საკითხზე, თუმცა, ასევე, უნდა აღინიშნოს, რომ ზედაპირული გაშუქებაც საზიანოა ქვეყანაში არსებული ზოგადი ეპიდეითარებისთვის. დღემდე გადაუჭრელ პრობლემას წარმოადგენს ოქროს შუალედის პოვნა covid-19-თან დაკავშირებული სიახლეების გაშუქებისას.

ქვემოთ მოცემულია ორი სვეტოვანი დიაგრამა. პირველი მათგანი „კურიერის“ მიერ covid-19-ის გაშუქების მონაცემებს აღწერს. ხოლო მეორე - „ქრონიკისას“. დიაგრამებზე დაჯამებულია - მაისის, ივნისის, ივლისისა და აგვისტოს მონაცემები, თუ რომელ ადგილს იკავებდა covid-19 საინფორმაციო ბადეში (პირველიდან მე-8 პოზიციამდე). ასე მაგალითად, „კურიერმა“ ეპიდეითარების შესახებ ინფორმაცია პირველ ნომრად ოთხი თვის განმავლობაში ჯამურად გააქდერა 32-ჯერ, მეორე ნომრად 20-ჯერ და ა.შ.

ოთხი თვის: მაისი, ივნისი, ივლისი, აგვისტო - ჯამური მონაცემები; covid-19-ის ეთერში გაშუქების თანრიგი;

„რუსთავი 2“; „კურიერი“ 21:00.

ოთხი თვის: მაპრილი, მაისი, ივნისი, ივლისი, აგვისტო - ჯამური მონაცემები;
covid-19-ის ეთერში გაშუქების თანრიგი;
„იმედი“; „ქრონიკა“ 20:00.

მოცემული დიაგრამიდან ნათელია, რომ ოთხი თვის მონაცემებზე დაყრდნობით, „რუსთავი-2“ covid-19-თან დაკავშირებული სიახლეების ნომერ პირველ ნომრად გაშუქებაში ბევრად უფრო აქტიურია, ვიდრე „იმედი“. ანალოგიური სურათია მე-2, მე-3 და მე-4 ნომრად covid-19-ის ამბის გაშუქებაშიც. აღმოჩნდა, რომ „ქრონიკაში“ ეპიდვითარება გასაშუქებელ საკითხებს შორის მე-5 პოზიციიდან იწყებს გააქტიურებას.

კვლევაში ასევე მნიშვნელოვანი აღმოჩნდა ორი არხის ღამის ეთერის განსხვავებული კონტექსტი covid-19-თან დაკავშირებით. „იმედი“ მეტწილად ყურადღებას ამახვილებს მსოფლიოში არსებულ ზოგად ეპიდემიოლოგიურ მდგომარეობასა და მასთან შედარებით საქართველოში არსებულ ვითარებაზე; ტურისტების გაზრდილ ვიზიტზე საქართველოში, სასტუმროების ჯავშნების რეკორდულ რაოდენობასა და ასევე, ქვეყნის მზარდ ეკონომიკაზე; სახელმწიფო ჩინოვნიკების საჯარო აცრებსა და მათ სამაგალითო ქცევაზე. „ქრონიკის“ სიუჟეტებში მხოლოდ რამდენიმე წამი ეთმობა მოწოდებას იმუნიზაციისკენ და მოქალაქეების პასუხისმგებლობის საკითხს.

რაც შეეხება „კურიერს“, აქ covid-19-თან დაკავშირებული კონტექსტი მეტწილად განპირობებულია ქვეყანაში არსებული ყოველდღიური ეპიდვითარებით, უშუალოდ ინფიცირებულთა მძიმე მდგომარეობის აღწერითა და პირადი გამოცდილებების/ისტორიების გაშუქებით. შესაბამისად, მეტი სიხშირით გვხვდება მოწოდება იმუნიზაციისკენ, პირბადის ტარებისა და საჯარო თავშეყრის ადგილებისგან თავის არიდების შესახებ.

დასკვნები და რეკომენდაციები

დღესდღეისობით, როცა მედიაკვლევების მიხედვით, ტელეყურება გაზრდილია მსოფლიო მასშტაბით, covid-19-ის შტამი მუტაციას განიცდის და კაცობრიობისთვის ერთადერთ ხსნას ვაქცინაცია წარმოადგენს, საინფორმაციო გამოშვებებს განსაკუთრებით დიდი პასუხისმგებლობა აკისრია. „კურიერსა“ და „ქრონიკაზე“ ჩატარებული კვლევის შედეგად, შეგვიძლია დავასკვნათ, რომ პანდემიურ გარემოში ეთიკურ ჟურნალისტიკასთან ერთად, მეტად მნიშვნელოვანია ოქროს შუალედის პოვნა covid-19-თან დაკავშირებული საკითხების გაშუქების ინტენსივობის თვალსაზრისით. მნიშვნელოვანია, აგრეთვე, მიუკერძოებლობა და სიზუსტე არამხოლოდ სტატისტიკური მონაცემების გამოქვეყნებისას, ასევე, ტერმინოლოგიის გამოყენებისა და ფოტო/ვიდეო მასალის შერჩევისას.

დასკვნის სახით შეგვიძლია ვთქვათ, რომ ქვეყანაში არსებული დაბალი იმუნიზაციის მაჩვენებელი გარკვეულწილად განპირობებულია covid-19-თან დაკავშირებული საკითხების ნაკლები ინტენსივობით და განსხვავებული ინტერპრეტაციით გაშუქებით.

რეკომენდაციები კი, შეგვიძლია რამდენიმე პუნქტად ჩამოვავალიბოთ:

- სანდო და რელევანტურ წყაროებთან ერთად, ჟურნალისტებმა უნდა შეარჩიონ მაღალკვალიფიციური რესპონდენტები;
- მნიშვნელოვანია იმის ხაზგასმა, რომ ვიდეოფეხით საგანგებო და არაორდინალურ ეპიდვითარებაში, როდესაც მოვლენები და რეკომენდაციები სწრაფად იცვლება;
- უნდა დაისვას სწორი შეკითხვები, მოვლენები არ უნდა გასცდეს რეალურ სურათს.

ბიბლიოგრაფია

ტორაძე, მ., მაისაშვილი, ხ. (2019). მედიისა და კომუნიკაციის კვლევის მეთოდები. თბილისი, ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის საუნივერსიტეტო გამომცემლობა;

წულაძე, ლ. (2020). სოციოლოგიური კვლევის თვისებრივი მეთოდები. თბილისი, ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის საუნივერსიტეტო გამომცემლობა;

სართანია, ქ. (2020). covid-19-ის გავრცელების ფონზე საქართველოში საინფორმაციო და ონლაინ სივრცეში სიძულვილის ენის, ქსენოფობიის, რასიზმის, ძალადობრივი და რადიკალური მოწოდების შემცველი ნარატივების ტენდენციების მონიტორინგი. <https://www.gcsd.org.ge/storage/files/doc/covid-19%20%E1%83%A1%E1%83%90%E1%83%A0%E1%83%97%E1%83%90%E1%83%9C%E1%83%98%E1%83%90%20geo.pdf> მასალაზე წვდომა 28.09.2021

საქართველოს პირველი არხი, (2020). ტელეაუდიტორიის კვლევა, სატელეფონო კვლევა. <https://cdn.1tv.ge/app/uploads/2021/02/1613989757-%E1%83%A2%E1%83%94%E1%83%9A%E1%83%94%E1%83%90%E1%83%A3%E1%83%93%E1%83%98%E1%83%A2%E1%83%9D%E1%83%A0%E1%83%98%E1%83%98%E1%83%A1->

[%E1%83%99%E1%83%95%E1%83%9A%E1%83%94%E1%83%95%E1%83%90.pdf](#)

მასალაზე

წვდომა 28.09.2021

ჟურნალისტური ეთიკის ქარტია (2020). ეთიკური დილემები პანდემიის გაშუქებისას. <https://www.qartia.ge/ka/covid/article/81426-ethikuri-dilemebi-da-gamotsvebi-pandemiis-gashuqebisas> მასალაზე წვდომა 28.09.2021

NDI, CRRC (2021). საზოგადოების განწყობა საქართველოში, 2021 წლის თებერვლის სატელეფონო გამოკითხვის შედეგები. https://www.ndi.org/sites/default/files/NDI%20Georgia_Public%20Opinion%20Poll_February%202021_GEO_Final.pdf მასალაზე წვდომა 28.09.2021

Perez, S. (2020). Nielsen explains how covid-19 could impact media usage across the US. <https://techcrunch.com/2020/03/17/nielsen-explains-how-covid-19-could-impact-media-usage-across-the-u-s/> მასალაზე წვდომა 28.09.2021

Rhayan, D/BBC. (2020). Coronavirus: How 'three musketeers' helped Georgia fight virus. https://www.bbc.com/news/world-europe-53269000?intlink_from_url=https%3A%2F%2Fwww.bbc.co.uk%2Fnews%2Fworld&link_location=live-reporting-story&fbclid=IwAR0b_6udyrNsKSDI4yeeBEfslwFjqtmqPS0zo5T5Rou4uh-hdedgcMlkoVQ მასალაზე წვდომა 28.09.2021